

Trumpas terminų žodynelis

Asmeninis biudžetas – asmeninis pajamų ir išlaidų planas.

Asmeninių finansų valdymas – nuolatinis pajamų ir išlaidų derinimas, siekiant visada turėti pakankamai pinigų.

Deficitinis biudžetas – asmeninis pajamų ir išlaidų planas, kuriame išlaidos viršija pajamas.

Diversifikavimas – investicinio portfelio rizikos išskaidymas, įsigyjant įvairių finansinių priemonių.

Finansinės priemonės – akcijos, obligacijos, investicinių fondų vienetai ir įvairios kitos investavimo priemonės.

Finansų makleris – profesionalus rinkos dalyvis, turintis teisę teikti kitiems rinkos dalyviams investicines paslaugas.

Investavimo laikotarpis – laikotarpis, kuriuo ketinate investuoti siekdami užsibrėžtų tikslų.

Investicinis fondas – investuotojams priklausantis turtas, perduotas valdyti valdymo įmonei.

Investicinis portfelis – turimų finansinių priemonių rinkinys.

Išlaidos – pinigai, kuriuos išleidžiame.

Likvidumas – finansinės priemonės savybė, reiškianti galimybę parduoti tą finansinę priemonę kada norite rinkos kaina, nepatiriant dėl to didelių nuostolių.

Pajamos – pinigai, kuriuos gaunate.

Perteklinis biudžetas – asmeninis pajamų ir išlaidų planas, kuriame pajamos viršija išlaidas.

Rizika – tikimybė, kad kas nors gali būti ne taip, kaip to norite.

Subalansuotas biudžetas – asmeninis pajamų ir išlaidų planas, kuriame pajamos lygios išlaidoms.

Tikslas – tai, ko siekiate.

Valdymo įmonė – įmonė, kurios pagrindinė veikla yra investicinių fondų, pensijų fondų bei kitų panašių subjektų valdymas.

Valdyk savo pinigų pats

VU Studentų Investicinis Fondas valdo realų investicijų portfelį bei gilina į investicijų valdymo mokslą ir praktiką. Šis straipsnių ciklas skirtas trumpai pristatyti, kas yra investicijų valdymas, kas juo užsiima, kokia šios veiklos specifika bei problemos. Visgi suvokdami, kad viskas prasideda nuo vieno žmogaus, visų pirma klausiate jūsų:

Ar turite laisvų pinigų?

Daugeliui šis klausimas turėtų pasirodyti mažų mažiausiai keistas – kaip gali studentas turėti laisvų pinigų? Sutinkame, kad didžiąją dalį studentijos turėti 20 Lt, 50 Lt ar daugiau laisvų pinigų, t. y. pinigų, kurių nebūtumėte paskyrę mokslui, maistui ar laisvalaikui, yra beveik nepasiekiamas uždavinys. Vis dėlto, visi galite tvarkyti asmeninius finansus taip, kad nereikėtų maldauti iš tėvų dar 50 Lt baigiantis mėnesiui ar skolintis iš draugų.

Kad ir ką bestudijuotumėte, planuotumėte karjerą finansų, investicijų valdymo srityje ar kurtumėte eiles, viena, su kuo susidursite visą savo gyvenimą, yra asmeninių finansų valdymas, t. y. nuolatinis bandymas suderinti pajamas ir išlaidas. Iš esmės, vienas pagrindinių asmeninių finansų valdymo tikslų – turėti pakankamai pinigų tiek dabar, tiek ateityje. Tai įmanoma kryptingai siekiant užsibrėžtų tikslų.

Tikslas

Taigi pirmas žingsnis – išsikel-

kite tikslą, sugalvokite, kam jums reikia pinigų. Tikime, kad tai nesudėtinga. Žinodami, ko norite, žinote, ir kiek jums reikia pinigų. Iš tiesų, atsakydami į pirmąjį klausimą – ko norite, jūs atsakote į dar kelis klausimus: kokiam laikotarpiui investuoti ir kur. Tačiau apie tai truputį vėliau, svarbu nepraleisti antrojo žingsnio – atsakyti į klausimą, kiek jūs galite tam skirti pinigų jau šiuo metu. Negalite skirti nieko – toks daugelio atsakymas, visgi primygtinai rekomenduojame pasiimti lapą popieriaus, rašiklį ir susirašyti visas pajamas per mėnesį bei sritis, kur jas išleidžiame, t. y. išlaidas. Apgalvokite, ar tikrai visos jūsų išlaidos yra būtinos, gal kam nors galite skirti mažiau pinigų? Ne, mes tikrai nesiuolome atsisakyti alaus su draugais bei skaičiuoti kiekvieną sumuštinį ryte – taip tik visiškai parasite bet kokią motyvaciją, tapsite pikti ir irzlūs. Išlaidas susirašykite bendromis sumomis ir, naudodami sveiko proto kriterijų, peržiūrėkite jų būtinybę. Jei visa tai padarėte – jūs jau turite asmeninį biudžetą. Bet kuriuo atveju: ar jūsų biudžetas perteklinis (pajamos viršija išlaidas), ar subalansuotas (pajamos lygios išlaidoms), ar deficitinis (reiks iš ko nors skolintis), jūs jau matote savo pinigų srautą, tad galite lengviau save kontroliuoti. Drausmė – vienas pagrindinių sėkmės veiksnių.

Investavimo laikotarpis ir būdai

Kadangi jau žinote, ko norite (taupote knygai, norite susimokėti už būrelį ar pan.), ir žinote, kiek tam galite skirti pinigų (net

jei šiuo metu ir negalite, galbūt galėsite ateityje), reikia nuspręsti, kur juos investuoti, kad pasiektumėte užsibrėžtą tikslą. Visų pirma nusistatykite laikotarpį, kuriam investuosite. Laikotarpis priklauso nuo tikslo, jei, pavyzdžiui, nusprendėte susitaupyti automobiliui, galite investuoti ilgesniam laikotarpiui, jei siekiate kas mėnesį susimokėti už būrelį, investuosite trumpesniam laikotarpiui bei į likvidias priemones, t. y. tokias finansines priemones, kurias galėtumėte greitai ir lengvai iškeisti į grynuosius pinigus. Su laikotarpiu yra susijusi ir investavimo rizika – jei galite investuoti ilgesniam laikotarpiui, galite rinktis rizikingesnes finansines priemones. Iš tiesų, rizika yra būtentiškas veiksnys, kurį galite valdyti – nuo jūsų pačių priklauso, ar investuosite rizikingai ar ne, tuo tarpu pelningumas, t. y. kiek uždirbsite, yra nevaldomas veiksnys – galite ir uždirbti, kiek planuojate, o gali ir nepasisekti. Kai žinote tikslą, galimą skirti pinigų kiekį, investavimo laikotarpį bei riziką, galite tinkamai pasirinkti investavimo būdus. Nesirinkite kažkurio investavimo būdo vien dėlto, kad jūsų giminaitis, draugas ar kolega yra jį pasirinkęs ir jam puikiai sekasi – gali būti, kad tas būdas jums yra per rizikingas ir naktimis nemiegosite, galvodamas apie savo santaupas, kai tuo tarpu jūsų giminaitis, draugas ar kolega gali prarasti pusę investuotos sumos ir dėl to per daug nesijaudinti.

Investicinis portfelis

Jei nusprendėte investuoti pats, įsitikinkite, ar tikrai galėsite tam skirti pakankamai laiko, t. y. sekti rinkos naujienas, atlikti įmonių analizės ir t. t. Tuo tarpu, jei pinigų ketinate patikėti finansų makleriams, investiciniams fondams ar pan., tiksliai išsiaiškinkite visas smulkmenas – klausti

yra jūsų teisė. Neinvestuokite į nesuprantamus dalykus! Nepaisant to, kaip investuosite, svarbu yra derinti įvairias finansines priemones siekiant užsibrėžtų tikslų. Įsigydami įvairių nesusių finansinių priemonių suformuosite investicinį portfelį ir kartu sumažinsite nesėkmės riziką – tai vadinama diversifikavimu. Taigi net jei viena iš turimų finansinių priemonių jūsų investiciniame portfelyje nuvertės, kitų vertės priaugis kompensuos šią netektį, ir jūs vis vien galėsite uždirbti. Beje, formuojant investicinį portfelį, rekomenduojame įvertinti ir mokesčius lengvatas – kai kuriems investavimo būdams mokesčių politika yra palankesnė, to galite paklausti savo finansų maklerio.

Kontrolė

Periodinė kontrolė yra vienas pagrindinių sėkmingo investavimo veiksnių. Turėtumėte nuolat, praėjus tam tikram laikotarpiui, patikrinti, kaip sekasi jūsų investiciniam portfeliui – galbūt reikia kažką pakeisti. Tikrinimo dažnumas priklauso nuo investavimo būdo, visgi nerekomenduojame tikrinti kasdien ar apskritai netikrinti. Pirmuoju atveju jūs bereikalingai nervinsitės dėl kiekvieno nereikšmingo svyravimo, antruoju – nieko nežinosite. Tikrinti yra būtina, nes gali pasikeisti jūsų tikslai, tolerancija rizikai, be to, gali reikėti pakoreguoti investicinį portfelį dėl tam tikrų finansinių priemonių verčių pasikeitimų.

Pavyzdys

Tarkime, kad siekdami užsibrėžtų tikslų, jūs nusprendėte suformuoti investicinį portfelį metais. Investicinį portfelį sudarėte iš dviejų investicinių fondų lygiomis dalimis. Į kiekvieną investicinį fondą investavote po 1000

Lt. Praėjus pusmečiui, pirmojo investicinio fondo vertė pakilo 100%, o antrojo padidėjo 10%.

Taigi, po pusmečio jūs turite vieno fondo už 2000 Lt ir antrojo už 1100 Lt, tad bendra portfelio vertė 3100 Lt. Jūs šiuo savo laimėjimu pasigiriate visiems draugams, kolegoms bei giminiams ir nusprendžiate nieko nekeisti – jei jau taip sekasi, viskas bus gerai ir toliau. Iš esmės, pasekmės bus vienodos abiem atvejais: jūs nusprendžiate nieko nekeisti, jūs netikrinatė – todėl nieko nežinote.

Dar po pusmečio pirmojo fondo vertė nukrinta 40 %, o antrojo išaugo 20 %. Taigi, jūs iš pirmojo fondo patiriate 800 Lt nuostolį ir jums lieka 1200 Lt, o iš antrojo fondo uždirbate 220 Lt ir turite 1320 Lt. Bendra portfelio vertė po metų yra 1200 + 1320 = 2520 Lt. Sveikiname, jūs uždirbate 520 Lt, tačiau galėjote uždirbti dar daugiau. Kaip?

Atkreipiame dėmesį, kad šiame pavyzdyje jūs pamiršote savo investavimo tikslą bei priimtą rizikos lygį, t. y., kad viskas atitiktų jūsų asmeninius tikslus bei poreikius, jūsų investiciniame portfelyje nuolat turėjo būti investicinių fondų lygiomis dalimis. Todėl po pirmojo pusmečio, patikrinę rezultatus, jūs turėjote parduoti dalį pirmojo fondo ir už tai įsigyti dalį antrojo fondo, kad atstatytumėte pusiausvyrą. Koks būtų buvęs rezultatas, jei taip būtumėte padarę?

Po pusmečio, kai bendra investicinio portfelio vertė buvo 3100 Lt, jūs turėjote, kaip jau minėjome, parduoti dalį pirmojo fondo ir įsigyti dalį antrojo fondo taip, kad abiejuose fonduose būtų po 1550 Lt, t. y. po lygiai. Tuomet po antrojo pusmečio pokyčių, bendra jūsų investicinio portfelio vertė būtų buvusi 2790 Lt, arba 270 Lt didesnė (beveik 11% daugiau).

Apibendrinant – tikrinkite ir laikykitės užsibrėžtų tikslų.

Nuolatinis procesas

Jei atlikote visus čia aprašytus veiksmus – sveikiname, tačiau primename, kad asmeninių finansų valdymas ir investavimas yra nuolatiniai procesai, t. y. jūs periodiškai turėtumėte kartoti šiuos žingsnius pervertindami savo tikslus, riziką bei atitinkamai keisdami investavimo būdus. Taip jūs nuolat tobulėsite, mokysitės, žodžiu, investuosite į save. Kad nereikėtų mokytis vien iš savo klaidų, rekomenduojame pastudijuoti įvairius investavimo pradžiamokslus. Nemažai išsamios ir vertingos informacijos apie tai yra sukaupta Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos internetinio tinklapio skiltyje „Investuotojų švietimas“, adresu www.vpk.lt/svietimas.

Gerų investicijų,
VU Studentų Investicinis Fondas
El. paštas: info@vusif.lt
Svetainė internete:
www.vusif.lt

VU Studentų
Investicinis
Fondas

VU Studentų Investicinis Fondas (VU SIF) – pirmasis studentų investicinis fondas Lietuvoje, kurio veikla skirta supažindinti akademinį jaunimą su investicijų valdymo pasauliu.

VU SIF pagrindinis tikslas ir uždutis – šviesti studentus investicijų valdymo srityje, veikiant dvejomis

pagrindinėmis kryptimis: suteikiant galimybę tapti VU SIF Valdybos nariu bei galimybę dalyvauti VU SIF mokymuose. VU SIF Valdyba kasmet sudaroma iš septynių, atranką praėjusių Vilniaus universiteto Ekonomikos fakulteto studentų, kurie, išklause uždarius profesionalius investicijų valdymo mokymus, išstisus metus valdo realų investicijų portfelį, taip pritaikydami gautas žinias rinkos sąlygomis. Antra VU SIF veiklos kryptis,

skirta visiems studentams, yra nuoseklūs tęstiniai investicijų valdymo mokymai, vykstantys kiekvienais mokslo metais dukart per mėnesį. Šiuose mokymuose nagrinėjamos pagrindinės investicijų valdymo temos, trumpai pristatomi asmeninių finansų valdymo pagrindai.

Išsamesnė informacija apie VU Studentų Investicinį Fondą, jo veiklą bei rezultatus – www.vusif.lt
VU SIF – Investuok į save!

“VU Studentų Investicinis Fondas” skelbia 2007-2008 m. Valdybos narių atranką.

Mokysitės ir būsite atsakingi už:

įmonių analizę
investicinio portfelio formavimą ir valdymą
komandinį darbą
investavimą į save

Turite:

būti VU Ekonomikos fakulteto studentas/-ė (pageidautina - II arba III kurso)
domėtis investicijų valdymu
siekti geriausio

CV ir motyvacinį laišką siųskite el. paštu info@vusif.lt iki 2007 m. spalio 1 d.

Daugiau informacijos - www.vusif.lt

Investuok į save!

“VU Studentų Investicinis Fondas” ieško marketingo ir projektų valdymo specialistų.

Būsite atsakingi už:

marketingo strategiją ir jos įgyvendinimą
viešuosius ryšius
projektų ruošimą, įgyvendinimą ir valdymą
investavimą į save

Turite:

domėtis marketingu/reklama/viešaisiais ryšiais/projektų valdymu
norėti augti kartu su mumis
siekti geriausio

CV ir motyvacinį laišką siųskite el. paštu info@vusif.lt iki 2007 m. spalio 1 d.

Daugiau informacijos - www.vusif.lt

Investuok į save!